



2019-10-25

Kvalitetsrapport: Utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå

Område: Naturvetenskapliga området

Datum för inlämnande: 2019-10-28

Kontaktperson: Joakim Edsjö, edsjo@fysik.su.se

Student- och doktorandmedverkan har skett på följande sätt: Studentkåren ombads utse en representant till gruppen i juni, 2019, men tyvärr missades det nog i överlämningen till nya studeranderepresentanter under sommaren. Med kort varsel gick Studiebevakaren för Naturvetenskapliga området in i skrivargruppen. Hon har dock inte kunnat medverka på något av våra möten, men har haft tillgång till rapporten under arbetet med den och har lämnat kommentarer, som vi har lagt in.

Uppskattad tidsåtgång för arbetet med rapporten: 15h mötestid + 15h skrivartid, totalt 30h.

Kvalitetsrapporten har i första hand skrivits av en arbetsgrupp bestående av Joakim Edsjö (Grundutbildningsberedningens ordförande, GB-ordförande), Sören Nylin (Forskarutbildningsberedningens ordförande, FB-ordförande), Björn Birgersson (Läro- och utbildningsberedningens ordförande, LUS-ordförande), Christina Lindström (student, Stockholm Universitets Studentkårens studiebevakare, NatFak) och Carl-Johan Högberg (kanslistöd).

Denna kvalitetsrapport berör i första hand HT18 – VT19, dvs tiden från september 2018 till augusti 2019. Aktiviteter som marginellt går utanför denna tid tas också med i denna rapport om det innebär att vi kan beskriva en hel process på ett tydligare sätt.

Kursiv text nedan är instruktioner från REBUS mall för kvalitetsrapport.

1. Interna utbildningsgranskningar

Här beskrivs och analyseras resultatet från de interna utbildningsgranskningarna inom området. Beskriv även lärdomar och goda exempel som kan spridas internt och externt samt identifierade utvecklingsområden och utmaningar. Dessa kan vara områdesinterna eller universitetsgemensamma.

Under läsåret HT18 – VT19 har pilotomgången av utbildningsgranskningar genomförts. Den har genomförts genom att arbetsgrupper på institutionerna har skrivit en utbildningsrapport om respektive utbildning. Dessa har sedan granskats av granskningsgrupper, tillsatta med lärare från andra sektioner än den granskade utbildningen, vilket har resulterat i en granskningsrapport per utbildning. Områdesnämnden, ON, tillsatte sedan en åtgärdsgrupp som utifrån granskningsrapporterna tog fram förslag till beslut om rekommenderade och tvingande åtgärder. Dessa bereddes i områdets utbildningsberedningar, grundutbildningsberedningen, GB, och forskarutbildningsberedningen, FB. ON beslutade sedan att fastställa dessa rekommenderade och tvingande åtgärder på ONs möte 2019-01-30. I samtliga grupper fanns studentrepresentation.

Granskade utbildningar i pilotomgången var kemi (Grundnivå, GN), geovetenskap (GN), biologi (Avancerad nivå, AN) och fysik (Forskarutbildningsnivå, FN). Samtliga utbildningar resulterade i ett beslut om åtgärder på ONs möte 2019-01-30. För biologis del blev beslutet att genomföra en fördjupad (extern) granskning. Eftersom detta var en pilotomgång ägnades mycket tid åt att analysera själva processen. Från detta har vi lärt oss att vi vill uppmana studentkåren och berörda institutioner att för skrivande av utbildningsrapporten försöka hitta en student som läser den granskade utbildningen (eller en närliggande utbildning), medan studentrepresentanten i granskningsgruppen lämpligtvis inte bör ha gått den granskade utbildningen. Vi har också konstaterat att vi behöver en grupp som tar fram ett förslag till beslut utifrån granskningsrapporternas förslag. Dessa lärdomar är samlade i en handläggningsordning som beslutades av områdesnämnden 2019-09-10.

För kemi (GN) konstaterades att de berörda institutionerna genomför ett arbete för att utveckla utbildningen, t.ex. genom att de har skapat ett programråd. I ONs beslut från 2019-01-30 ställs inga krav på åtgärder av utbildningen, men ON rekommenderar institutionerna att genomföra de förslag till förändringar som granskningsgruppen lagt fram. De berör frågor som profilering av utbildningen, en översyn av undervisande lärare, status för en praktikkurs, en översyn av laborationer i utbildningarna samt att ge stöd till studenterna att skapa ett livskraftigt studentråd. Granskningsgruppen rekommenderar även att området uppmanar Centrum för Universitetslärarutbildning, CeUL att utveckla kortare högskolepedagogiska kurser som är anpassade till erfarna lärare inom området. Denna fråga har lyfts vidare till CeUL. Som särskilt positivt gällande kemi vill vi lyfta institutionernas arbete med att starta ett programråd. De beslutade rekommendationerna kommer att följas upp vid nästa ordinarie utbildningsgranskning.

För geovetenskap (GN) konstaterades att det fanns brister gällande studentinflytande, undervisande doktoranders högskolepedagogiska utbildning och uppfyllandet av vissa



Stockholms
universitet

examensmål. Vid ONs möte 2019-01-30 beslutades att dessa brister måste åtgärdas och redovisas vid nästa utbildningsgranskning. Institutionerna fick också av granskningsgruppen ett antal rekommendationer gällande programråd, studie- och karriärvägledning, samordning mellan två olika kandidatprogram, arbetslivsanknytningen, studieinformation gällande det program som ges på distans samt att arbeta med att höja svarsfrekvensen på kursvärderingar. Granskningsgruppen konstaterade också att informationen till presumtiva studenter om det närliggande huvudområdet geologiska vetenskaper (och dess motsvarande kandidatprogram) behöver tydliggöras. Utöver dessa krav och rekommendationer till de inblandade institutionerna beslöts också att områdets grundutbildningsberedning, GB, ska utreda frågan om programråd på området och vilket formellt mandat dessa kan/bör/ska ha. I väntan på det rekommenderas de två inblandade institutionerna att inrätta ett programråd. Som särskilt positivt för utbildningarna inom geovetenskap lyfts arbetet med att utveckla både kurser och ett helt program på distans fram. Detta arbete presenterades på områdets lärarkonferens 2019-05-07.

För biologi (AN) innehåller masterprogrammet och examensbeskrivningen ovanligt stor frihet för studenten att utforma sin egen utbildning, med en enda obligatorisk kurs, det självständiga arbetet om 30–60 hp, valbara kurser inom huvudområdet om 30 hp och resterande kurser (30–60 hp) valfria. I både utbildnings- och granskningsrapporten lyfts av den anledningen frågan om det är rimligt att det kan säkerställas att studenterna når samtliga examensmål. ON beslutade därför 2019-01-30 att en fördjupad granskning ska genomföras med fokus på att examensmålen uppnås. Det beslutades också att institutionen ska genomföra en kartläggning av vilka kurser studenter som faktiskt tagit ut en examen i biologi på AN har tagit. Den fördjupade granskningen har ännu inte genomförts utan beräknas starta under HT19. Institutionen uppmanas också att följa upp den pedagogiska kompetensen hos undervisande lärare (den vetenskapliga kompetensen bedöms vara mycket god, eftersom lärarna har hög andel forskning i tjänsten) samt säkerställa att utvärdering av examensarbetskurserna genomförs. Området fick också ett uppdrag att undersöka bakgrundsdata där av området framtagna uppgifter inte stämmer överens med av institutionen framtagna uppgifter. Institutionen rekommenderas också att förbättra arbetsmarknadsanknytningen på utbildningen. För biologins del har granskningen och påföljande beslut i ON bidragit till en nödvändig och fruktbar övergripande diskussion om det självständiga arbetets roll och betydelse i utbildningen i relation till övriga kurser. Institutionen har också ansökt och beviljats kvalitetsmedel för att utveckla en kurs på avancerad nivå omfattande 7,5 hp med arbetsnamnet “Biologer i samhället” som ett resultat av dessa diskussioner. Den under hösten planerade fördjupade granskningen kommer sannolikt bringa klarhet i en del av dessa frågor och leda till ytterligare åtgärder avseende utbildningens utformning och innehåll, vilket

förhoppningsvis kan ge positiva effekter även för andra liknande utbildningar inom området.

Granskningen av fysik på forskarnivå visade på en stark forskningsmiljö och god kvalitet i forskarutbildningen men också några punkter där det finns skillnader mellan områdets institutioner som kan utgöra utvecklingsområden för området och SU. En sådan är till vilken del kurser på avancerad nivå utgör del av utbildningen på forskarnivå. I fysik är detta en stor andel, vilket föranledde ett områdesbeslut om att rekommendera att fler kurser inrättas på forskarnivå (inte minst för att möjliggöra doktorandinflytande på kursutbud och -innehåll). Det finns ett behov av fortsatt diskussion rörande vad som är önskvärt eller till och med bör krävas på denna punkt för att säkerställa god kvalitet i utbildningen. En annan är formerna för licentiatexamen. Fysik är en stor institution och har inte alltid extern inblandning i granskningen av licentiatavhandlingar (vilket är policy på åtminstone en del av områdets institutioner), men å andra sidan har Fysik en osedvanligt grundlig intern granskning av sina doktorsavhandlingar, konstaterade granskningsgruppen. En diskussion har påbörjats i Forskarutbildningsberedningen rörande revidering av reglerna för licentiatexamen. Detta är exempel på hur granskningarna redan har haft en viktig roll i att visa på de skillnader som finns i vår decentraliserade organisation, och därmed ger en helt ny möjlighet att upptäcka både goda exempel och utvecklingsområden. Områdets rekommendationer rörande fysik kommer att följas upp av FB. Goda exempel som lyfts från granskningen av fysik på forskarutbildningsnivå är den gedigna kvalitetsgranskningen av avhandlingar, handledarseminarier, mentorsprogram och doktorandrepresentation i de flesta beredande och beslutande organ. Syftet med mentorsprogrammet är att kunna fånga upp eventuella problem för den enskilde doktoranden tidigt.

Efter pilotomgången av utbildningsgranskningarna har området arbetat med processer och ansvarsfördelning för de personer och grupperingar som deltar i granskningsarbetet. Utvärderingen av piloten gjorde klart att det fanns otydligheter i ansvarsfördelning på institutionerna vid skrivandet av utbildningsrapporterna. Det efterfrågades en formellare process för hur ansvar tilldelas och hur institutionerna utser skrivargrupper. Granskningsgrupperna ansåg att ansvarsfördelningen för framtagandet av granskningsrapporterna fungerade bra.

En del av de erfarenheter som gjordes under pilotgranskningen har efter diskussioner i REBUS tagits med i det centrala regelverket för utbildningsgranskningarna. Områdets erfarenheter har resulterat i en handläggningsordning som reglerar information, ansvar och roller, framtagande av rapporter, samt delning och beredning av utbildnings- och granskningsrapporter. Handläggningsordningen täcker även in studentrepresentation och studentrepresentanternas roll i granskningarna.

Under höstterminen 2019 kommer området att fortsätta arbeta med processer och organisation kring granskningarna. I detta ligger att se över rutiner för att utse granskningsgrupper, hur dialogmöten under granskningsprocessen ska utformas och hur kanslistöd under utvärderingsprocessen ska organiseras.

Som en allmän reflektion kan området konstatera att de utbildningsgranskningar som har genomförts både har identifierat styrkor och svagheter i de granskade utbildningarna. De har också, i och med sin utformning, bidragit till att både ge förslag på förbättringsområden och ett spridande av goda exempel, även om den senare delen kan utvecklas mer så att goda exempel sprids till en större grupp.

2. Externa utbildningsutvärderingar

Här beskrivs och analyseras resultatet från de externa utbildningsutvärderingar som UKÄ genomfört av utbildningar inom området inom ramen för UKÄ:s komponent utbildningsutvärderingar 2017-2022 samt, i förekommande fall, andra externa utvärderingar såsom ackrediteringar. Beskriv även lärdomar och goda exempel som kan spridas internt och externt samt identifierade utvecklingsområden och utmaningar. Dessa kan vara områdesinterna eller universitetsgemensamma.

Utbildningen på FN i datalogi fick omdömet "ifrågasatt kvalitet" vid UKÄs utvärdering 2018. Kritiken tog i första hand fasta på att datalogi vid Stockholms universitet var alltför beroende av samarbetet med KTH för sin kvalitetssäkring och forskningsmiljö. Detta samarbete har en lång tradition inom ramen för Nada, Institutionen för numerisk analys och datalogi, som bildades 1977 och formellt placerades vid KTH. Från 1 januari 2018 utgör universitetets delar av Nada istället en del av Matematiska institutionen vid Stockholms universitet. UKÄs bedömningsgrupp anförde att varje lärosäte själv måste ta ansvar för kvalitetssäkringen i utbildningen, och UKÄ instämde i detta. Forskningsmiljön och handledarkapaciteten vid Stockholms universitet ansågs också vara alltför liten i ämnet datalogi. Även avgränsningen av ämnet och kursinnehållet kritiserades, det senare på grund av beroendet av kurser hos KTH. Området har följaktligen en utmaning att tillse att forskarutbildningen i den nya organisationen vid SU håller hög kvalitet, och arbetar kontinuerligt med detta.

Områdets arbetsutskott diskuterade frågan i maj 2018 och förespråkade avveckling av ämnet datalogi. Beslut om avveckling togs av områdesnämnden i juni 2018. AU diskuterade också processen för att ta fram ett nytt forskarutbildningsämne med större forskningsmiljö och högre kvalitet rörande ovanstående aspekter, och inrättade en arbetsgrupp för detta. Arbetsgruppen diskuterade olika möjliga utformningar av ett nytt ämne, med det huvudsakliga vägvalet om huruvida något av de befintliga ämnena

skulle slås ihop med det tidigare datalogi eller om ett helt nytt ämne skulle skapas vid sidan av de befintliga. Inför arbetsgruppens andra och sista möte i juni 2018 hade Matematiska institutionen diskuterat frågan grundligt internt och kommit fram till att de förespråkade ett nytt ämne vid sidan om de befintliga, *beräkningsmatematik*, där forskare inom matematisk statistik och vissa forskare inom matematik skulle kunna anses tillhöra den angränsande forskningsmiljön och bidra till handledningskapacitet. Förslaget ansågs av områdets arbetsgrupp ha goda förutsättningar att uppfylla kraven på ett nytt forskarutbildningsämne, och stöddes även av FB. Beslut om inrättande av det nya forskarutbildningsämnet beräkningsmatematik togs i ON 2018-10-17.

Rekryteringar har gjorts och planeras nu inom beräkningsmatematik och angränsande ämnen, och vid den kommande interna granskningen (VT22) blir den resulterande forskningsmiljön ett viktigt fokus. En annan satsning som gjorts från områdets sida för att stärka forskningsmiljön är en serie utlysningar av "par-doktorander", där en doktorand från matematik samarbetar med en doktorand från en annan institution (oftast en annan sektion) i ett delvis gemensamt projekt, med syfte att öka beröringsytorna mot naturvetenskapliga forskningsområden där matematisk forskning kan få omedelbara tillämpningar.

Lärdomar som kan dras av processen är bland annat att området har fått en tydligare bild av hur ett ämne på forskarnivå bör utformas för att uppfylla krav på forskningsmiljö och handledningskapacitet, och dessa aspekter granskas nu särskilt vid de interna kvalitetsgranskningarna. Lärdomar kan också dras rörande samarbete med andra lärosäten kring utbildningar, och lärosätets egna ansvar för kvaliteten i sådana sammanhang. Det gäller även kursinnehållet, där UKÅ anmärkte på beroendet av KTH. Av denna anledning granskades förslaget till allmän studieplan för forskarutbildningsämnet beräkningsmatematik särskilt och reviderades för att säkerställa att de viktigaste kurserna på forskarnivå ges vid SU.

Under året har först grundläroprogrammets tre inriktningar och sedan ämnesläroprogrammet varit föremål för UKÅs utbildningsutvärdering, vilket för områdets del inneburit omfattande och resurskrävande insatser inom framför allt matematikämnet och matematikämnets didaktik. Grundläroprogrammets inriktning mot fritid kom väl ut medan programmets inriktningar mot F-3 och 4-6 fick en del anmärkningar. En åtgärdsgrupp bestående av programansvariga institutioner (Institutionen för språkdidaktik från H-området och Institutionen för matematikämnets och naturvetenskapsämnenas didaktik från N-området) tillsattes och dessa såg också till att mobilisera sina respektive programråd. En styrgrupp med prorektor, ordförandena (inkl. vice ordförande) i respektive områdes lärarutbildningsberedningar samt prodekan för det Naturvetenskapliga området följer arbetet med åtgärdsrapporteringen som ska vara inlämnad 20-04-30. För grundläroutbildningen

med inriktning mot årskurserna 4-6 har arbetet fokuserat på att identifiera och analysera orsakerna till att UKÄ bedömer att utbildningen har allvarliga brister med avseende på de självständiga arbetena. En mindre arbetsgrupp med ansvariga för de självständiga arbetena skapades under våren och har startat arbetet med en grundlig översyn och reformarbete av de självständiga arbetena inom programmet.

För områdets ämneslärarprogram har under året arbetet präglats av författandet av den självvärdering som ligger till grund för UKÄ:s utvärdering. Även om yttrandet beräknas först vid årsskiftet har arbetet inneburit en medvetenhet om både strukturella och resursmässiga problem. En arbetsgrupp har under våren jobbat intensivt med att se över vilka olika möjligheter det finns att utveckla ämneslärarutbildningen på området och arbeta fram konkreta förslag på förändringar och åtgärder.

3. Övrigt kvalitetsarbete gällande utbildning

Här beskrivs övrigt kvalitetsarbete gällande utbildning vid området. Beskriv även lärdomar och goda exempel som kan spridas internt och externt samt identifierade utvecklingsområden och utmaningar.

Övrigt kvalitetsarbete gällande utbildning kan i princip beröra allt vi gör på området. Vi har här gjort en avgränsning och valt att inte beskriva rutiner och processer som är på plats sedan tidigare utan fokusera på förändringar och nya processer/rutiner. Det innebär att denna del inte ger en heltäckande bild av hela områdets övriga kvalitetsarbete utan bara sådant där förändringar genomförs eller nya initiativ tagits

Området har representanter i viktiga universitetsgemensamma grupper som arbetar med kvalitetsfrågor, som t.ex. REBUS, AUTO-gruppen (automatisering av kursvärderingar), LEX-gruppen (nya rutiner för examensbeskrivningar, tillsammans med HV-området). Ett annat exempel på frågor som området arbetar med tillsammans med HV-området är digitalisering av doktorandernas ISP-ar (dISP), för att få till stånd ett system som säkerställer att studieplanerna följs upp regelbundet och även förenklar och förbättrar processen så att den bidrar till hög kvalitet i utbildningen på forskarnivå. Representanter från området ingår i den referensgrupp som hela tiden arbetat nära utvecklarna och kunnat ge omedelbar feedback från kärnverksamheten, en modell som vi tycker även i framtiden bör tillämpas vid utveckling av nya IT-system. Inför framtiden har området identifierat att vi behöver ha en bättre struktur för hur IT-

frågor hanteras på området och mot SUs förvaltning. Beslut om ny organisation, både för SU centralt och för området förväntas tas under HT19.

Inom lärarutbildningen är av naturliga orsaker en stor del av kvalitetsarbetet områdesövergripande, även om mer områdesspecifika åtgärder och lärdomar givetvis är aktuella. Under senaste läsåret har kvalitetsarbetet genomströmts av följderna av den analys och uppföljning av de 10 programrapporter som respektive programråd färdigställde under 2017 på uppdrag av båda områdenas lärarutbildningsberedningar. Bland annat har en områdesövergripande projektgrupp tillsatts med uppdrag att genomföra en omfattande och grundlig översyn av genomströmningen på samtliga lärarutbildningsprogram i syfte att kartlägga och identifiera orsaker till de skillnader som finns mellan utbildningar och i förlängningen utarbeta en åtgärdsplan för att generellt öka genomströmningen inom lärarutbildningen. Projektet ska rapporteras till områdesnämnderna senast 19-12-31. För området innebar uppföljningen av programrapporterna även att, delvis av liknande orsaker, två arbetsgrupper tillsattes i början av 2019 med ett övergripande syfte att optimera resursutnyttjandet och därmed kunna öka både kvalitet och kvantitet inom områdets ämneslärarutbildning. Den ena gruppen uppdrogs att se över möjligheterna att i samarbete med KTH utforma en gemensam KPU för ämneslärare. Arbetet pågår och går framåt om än långsamt. Den andra gruppen arbetar med att se över ämneslärarprogrammets framtid i dess nuvarande form och undersöker förutsättningarna för att erbjuda ämneslärarutbildningen i en mer KPU-liknande form. Vissa förändringar kommer sannolikt kunna ske redan till hösten 2020.

Områdesövergripande programråd för de olika lärarutbildningsprogrammen inrättades inför läsåret 16–17 som en del i att utveckla och förbättra det innehållsmässiga kvalitetsarbetet och skapa ett helhetsperspektiv inom respektive program. Under senaste läsåret har områdenas lärarutbildningsberedningar genomfört en uppföljning av programrådets kvalitetsarbete mot bakgrund av det ursprungliga beslutet om deras sammansättning och uppdrag. Arbetet pågår fortfarande, men har hittills resulterat i beslutade förändringar av sammansättningen i programråden samt ett gemensamt möte med beredningarna och programrådsordföranden i maj 2019 där man enades om att följande frågor bör prioriteras i det fortsatta arbetet med att utveckla programrådets uppdragsbeskrivningar, (i) förtydliga mandat och rollfördelningar gentemot andra berednings- och beslutsinstanser (ii) erfarenhetsutbyten för programrådsordföranden för att finna arbetsformer i syfte att öka fokus på strategi- och kvalitetsfrågor och (iii) hur genomfört kvalitetsarbete ska redovisas

Bland områdets egna aktiviteter kan nämnas att området för första gången ordnade en lärarkonferens 2019-05-07. Fokus var digitalisering av utbildning, och geovetenskaps arbete med distansutbildningar var ett inslag på konferensen. Området har vidare

under året reviderat reglerna för hur komplettering vid Fx-betyg kan ske. Området har också konstaterat att reglerna för praktikkurser har behövt styras upp och nya regler fastställdes av ON 2019-05-29. Syftet med dessa förändringar var att få tydligare lärandemål för dessa kurser och en tydligare progression mellan olika kurser i de fall studenten läser flera praktikkurser. Områdets institutioner behöver se över sitt utbud av praktikkurser till HT20 då de nya reglerna träder i kraft.

Vart fjärde år har området genomfört en alumn-enkät, *Efter studierna*. Det arbetet genomfördes senast VT19, med en slutrapport *Efter Studierna VII* tidigt HT19. Enkäten är givande för både området, institutioner och studenter då den ger en samlad bild över både studenternas syn på utbildningen och hur de värderar att den har förberett dem för arbetslivet, samt deras anställningssituation. Den har dessutom genomförts kontinuerligt sedan 1996. Denna enkätserie är förmodligen unik i landet och den långa tidsserien och stabiliteten i frågorna gör att den även utgör ett värdefullt instrument för att följa utvecklingen över tiden. Från *Efter Studierna VII* kan man dra slutsatsen att studenterna överlag är nöjda med sin utbildning, men de lyfter att frågor om projektledning och etiska frågor skulle kunna stärkas i utbildningarna, något som området kommer att titta närmare på. I årets enkät gjordes även en avnämrandundersökning med 10 intervjuer med tänkbara arbetsgivare. Generellt är avnämarna nöjda med den kompetens våra studenter har, men även de lyfter behovet av kompetens inom projektledning. De tar också upp att våra studenter borde bli bättre på att marknadsföra sig och bedömer att behovet av tvärvetenskaplig kompetens är viktigare nu än tidigare.

Området har också arbetat vidare med internationalisering av utbildning och ordnade en internationaliseringskonferens 2019-03-21. Den konferensen riktade sig i första hand till NV-området, men drog även till sig intresse från HV-området som också deltog i konferensen. Området har också identifierat att internationaliseringsfrågor på institutionerna ofta ges ganska små resurser, trots att intresse för frågorna finns, och att det finns samordningsvinster att hantera flera frågor gemensamt för hela området. Exempel på sådana frågor är utbytesavtal, där avtal på områdesnivå ger stora förutsättningar att gemensamt arbeta både för att öka antalet inresande och utresande. Det arbetet förutsätter dock att resurser finns avsatt för att ge stöd för dessa frågor på områdesnivå.

Området har vidare arbetat för att få till bättre förutsättningar för Sjukhusfysikerprogrammet och under året har nya avtal slutits med Region Stockholm vilket skapar förutsättningar för att vidmakthålla en hög kvalitet inom programmet. Området har även arbetat med att utreda förutsättningarna för gemensamma metodkurser i matematik, statistik och programmering (rapportering från arbetsgruppen HT19).

Forskarutbildningsberedningen har under läsåret arbetat bland annat med att se över områdets regler för disputation och vid ON 2019-05-29 beslutades om nya regler. Förutom att bättre harmoniera med SUs lokala regler så är ändringarna avsedda att tydliggöra jävsfrågor och hur betygsnämndens sammanträde bör utformas när det gäller rollerna för opponent och handledare, för att inte riskera otillbörlig påverkan på betygsnämndens beslut. På institutionsnivå har arbetet kring utbildningen på forskarnivå särskilt fokuserats på de doktorandkurser som ska säkerställa att doktorander uppfyller examensmålet rörande bred förståelse och kunskap inom forskarutbildningsämnet. Enligt ett tidigare beslut i ON ska alla allmänna studieplaner på forskarnivå vid området innehålla ett obligatoriskt kursmoment om minst 10 hp med detta syfte, och detta är genomfört. Arbetet med att vidareutveckla och följa upp kvaliteten på dessa kurser har dock pågått vid institutionerna under läsåret.

För att stärka rekryterings- och befordransprocessen för lärare har området arbetat med att se över sina styrdokument, och dekanus beslutade 2019-08-22 om en ny regelsamling gällande de sakkunnigas uppdrag och en ny handläggningsordning för befordran från biträdande lektor till universitetslektor. Liksom tidigare läggs stor vikt vid en grundlig bedömning av den pedagogiska skickligheten, inklusive en pedagogisk sakkunnig som bland annat följer undervisningen under en längre tid och intervjuar berörda personer.

Under HT18 och VT19 har området intensivt arbetat med att ta fram en ny åtgärdsplan för 2019–2020. Beslut fattades av ON 2019-03-27. Åtgärdsplanerna är en tydlig del av områdets strategiska styrning och arbetet med planen har beretts och förankrats framförallt i GB, FB, AU och ON. I åtgärdsplanen finns många punkter som direkt kopplar till kvalitet i utbildningen. Exempel på punkter som området kommer att arbeta med 2019–2020 är sådana som berör vissa institutioners förutsättningar att bedriva forskning och utbildning av hög kvalitet, arbetslivsanknytning på alla tre nivåer, internationalisering, uppnående av takbeloppet, ämneslärarutbildningen, ökat samarbete mellan institutionerna gällande utbildningsfrågor, studentinflytande och digitalisering av utbildning. Området ska också arbeta med att utveckla den pedagogiska kompetensen hos områdets lärare, använda pedagogiskt sakkunniga vid rekrytering och befordran och verka för att icke-svenskspråkiga lärare lär sig svenska. Specifikt för utbildningen på forskarnivå kan nämnas att FB ska ta fram en doktorandenkät som planeras bli ett regelbundet inslag i kvalitetsarbetet, och även kommer att se över handledarutbildningen.

Området har också med hjälp av studiebevakaren för det Naturvetenskapliga området identifierat ett behov av att på ett mer systematiskt sätt fånga upp eventuella problem som kårens studentombud har identifierat. Vi har för avsikt att införa en rutin där vi

har en årlig genomgång av kåren med berörda beredningar för att vid behov kunna vidta åtgärder där problem har identifierats.

Synpunkter på framtagandet av kvalitetsrapporten för piloten

Här beskrivs sådant som områdena noterat i arbetet med kvalitetsrapporten som kan vara till hjälp i utvärderingen av pilottestningen av kvalitetsrapporten. Vad kan göras mer ändamålsenligt till nästa gång kvalitetsrapport skrivs?

Kvalitetsrapporten har skrivits av områdets åtgärdsgrupp (GB-ordförande, FB-ordförande, LUS-ordförande samt studentrepresentant i form av SUS studiebevakare vid naturvetenskapliga fakulteten). Rapporten (eller utkast av den) har sedan passerat GB och FB för synpunkter. AU har sedan slutligen behandlat den inför beslut i ON. ON beslutade vid sitt möte 2019-10-23 att delegera till dekanus att, efter mindre justeringar, fastställa det naturvetenskapliga områdets kvalitetsrapport.

Kvalitetsrapportens första del (intern granskning) har kunnat skrivas relativt snabbt då den till stor del baseras på de granskningsrapporter som tagits fram och beslut som fattats på området. Den andra delen (extern granskning) har också kunnat skrivas relativt snabbt eftersom det är en beskrivning av resultat, hantering och eventuella åtgärder initierat av externa granskningar. Den tredje delen (övrigt kvalitetsarbete) är dock svårare att skriva då det mesta arbete som området utför när det gäller utbildning kan hänföras till kvalitetsarbete. Vi har valt att inte beskriva rutiner och processer som är på plats sedan tidigare utan fokusera på förändringar och nya processer/rutiner. Det innebär att denna del inte ger en heltäckande bild av hela områdets kvalitetsarbete utan bara sådant där förändringar genomförs eller nya initiativ tagits. Om avsikten är att fånga upp sådant som vi specifikt arbetat med senaste läsåret bör vår ansats fungera, men om avsikten är att ge en heltäckande bild (t.ex. för att kunna användas i självvärderingen till UKÄ) fungerar vår ansats mindre bra. Att skriva en heltäckande bild är också ett mer omfattande arbete (åtminstone första gången).

Gällande resursåtgången är själva framtagandet av kvalitetsrapporten (med den ansats vi har haft) inte så krävande, de krävande delarna i kvalitetssystemet är processen med utbildningsgranskningarna och eventuella externa granskningar.

Vi har skrivit kvalitetsrapporten på svenska, om den ska skrivas på engelska behöver det klargöras. Om den ska finnas på både svenska och engelska kommer det att kräva en del extra resurser (och tid för översättning).



Förkortningar

ON - Områdesnämnden

AU - Områdesnämndens arbetsutskott (dekan, prodekan, fyra sektionsdekaner, GB-ordförande samt studeranderepresentant)

GB - Grundutbildningsberedningen

LUS - Lärarutbildningsberedningen

FB - Forskarutbildningsberedningen

GN - Grundnivå

AN - Avancerad nivå

FN - Forskarutbildningsnivå

SUS - Stockholms universitets studentkår